

Vinařský věstník

12

2021

Obsah:

Z domova	2
Nebezpečné a falšované potraviny – víno (prosinec 2021)	7
Ze zahraničí	8

jihomoravský kraj

Ve spolupráci s Jihomoravským krajem zpracoval SVČR
Produkováno s podporou Vinařského fondu ČR.

Z domova

Ministryně životního prostředí Anna Hubáčková v Bruselu: Plnění klimatických cílů EU musí být sociálně i ekonomicky přijatelné

První kroky v nové funkci zavedly ministryně Annu Hubáčkovou do Bruselu, kde se zúčastnila zasedání Rady pro životní prostředí. Ministryně a ministři 27 zemí EU na něm diskutovali o pokroku v projednávání klimatického balíčku Fit for 55 či nařízení o bateriích a odpadních bateriích. Jednalo se i o nové strategii EU pro půdu. „Balíček Fit for 55 je velmi důležitý a Česká republika podporuje jeho základní cíl, tedy zajistit snížení emisí do roku 2030. Musíme ale sledovat také sociální dopady a zajistit, aby některé návrhy týkající se budov a dopravy nevedly k výrazně vyššímu riziku energetické chudoby,“ uvedla ministryně životního prostředí Anna Hubáčková. Ministryně Hubáčková také zdůraznila potřebu zachovat v rámci Modernizačního fondu podporu zemního plynu, který je klíčový pro odklon od uhlí jako topného zdroje. Vyjádřila i obavy ohledně dopadů návrhů v oblasti emisí pro nové automobily, které je s ohledem na význam automobilového průmyslu pro českou ekonomiku citlivým tématem. Podtrhla rovněž potřebu disponovat účinným kompenzačním mechanismem pro případ přírodních katastrof, jako např. kúrovcové kalamity, které v poslední době čelí Česko. Evropská komise také představila novou strategii EU pro půdu, která byla zveřejněna v listopadu. Oblast ochrany půdy dosud nebyla na úrovni EU nijak regulována. Komise proto plánuje do roku 2023 představit legislativní návrh, který nastaví společné cíle pro ochranu půdy do roku 2030. ČR novou strategii přivítala a vyzdvihla rovněž zásadní roli, kterou v této oblasti bude mít nová společná zemědělská politika.

ZDROJ: WWW.AGRIS.CZ, AUTOR:

MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ, 21. 12. 2021 (KRÁČENO)

Informace ke kontrolám v oblasti používání hnojiv

Tisková zpráva, 26. 11. 2021 – Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský (ÚKZÚZ) upozorňuje zemědělce na změny vyplývající z aktuální legislativy. Jedná se zejména o informace ve vztahu k povinnosti vedení elektronické evidence hnojiv pro zemědělce hospodařící na ploše nad 20 ha a informace k povinností zpracování bilance dusíku pro subjekty hospodařící ve zranitelných oblastech.

Od 1. ledna 2022 vstoupí v platnost povinnost vedení elektronické evidence hnojiv a výnosů sklizených hlavních a vedlejších plodin. Ta se vztahuje na zemědělce, kteří hospodaří na více než 20 hektarech.

Vedení elektronické evidence v sobě zahrnuje povinnost jednorázového předání dat ÚKZÚZ ve stanoveném formátu, a to vždy do konce ledna za předchozí kalendářní rok (dle přílohy č. 7 vyhlášky č. 377/2013 Sb.). Elektronická evidence bude předávána pomocí rozhraní v rámci Portálu farmáře.

Pro účel kontroly budou data inspektorům ÚKZÚZ poskytnuta jen se souhlasem zemědělce.

Na drobné zemědělce (hospodařící do 20 ha včetně) se povinnost elektronického poskytnutí dat nevztahuje, forma vedení jejich evidence hnojiv zůstává neměnná.

Dále připomínáme zemědělským subjektům hospodařícím ve zranitelných oblastech, že od letošního roku vešla v platnost povinnost zpracovat bilanci dusíku (vstupy x výstupy) za daný hospodářský rok.

Bilance musí být poprvé zpracována do 31. 12. 2021 za období od 1. 7. 2020 do 30. 6. 2021.

Bilancováním se získá ucelený přehled o vhodnosti provedení hnojení, potažmo využitelnosti dusíku (N) na úrov-

ni zemědělského podniku bez ohledu na to, zda byla hnojiva aplikována k plodinám, meziplodinám nebo na podporu rozkladu slámy.

Do bilance je potřeba započítat veškeré vstupy N za daný hospodářský rok (kromě výkalů a moči zvířat při pastvě). Do výstupů N pak všechny produkty sklizené ve stejném hospodářském roce nebo sklizené do konce kalendářního roku, ve kterém daný hospodářský rok končí.

Vlastní postup výpočtu je uveden v příl. 5 tab. č. 1 až 4 Nařízení vlády č. 262/2012 Sb., příp. lze využít elektronickou formu výpočtu bilance (www.nitrat.cz).

Z pohledu ÚKZÚZ nebude prozatím samotný výsledek bilance N hodnocen. V praxi budou inspektoři ÚKZÚZ ověřovat vlastní výpočet spolu s porovnáním vstupů N v aplikovaných hnojivech a výstupů v podobě sklizených produktů v evidenci hnojení atd.

Překročení bilančního přebytku lze hodnotit až od 1. 1. 2024, protože třetí bilanci v pořadí musí zemědělec provést do 31. 12. 2023.

Upozorňujeme, že průměrný bilanční přebytek za hospodářské roky 20/21, 21/22 a 22/23 nesmí překročit 70 kg N/ha/rok v průměru za zemědělský subjekt.

ÚKZÚZ se při kontrolách, zejména v počátku platnosti výše uvedených nových podmínek, zaměří na výpomoc zemědělcům s plněním povinností.

IVANA KRŠKOVÁ, TISKOVÁ MLUVČÍ ÚKZÚZ

Přístup SZPI ke kontrole stáčení

Účelem aktualizovaného stanoviska je popsat zákonné požadavky na provoz stáčení, které provádějí plnění vinařských výrobků. S ohledem na omezující požadavky pro prodej vína sudového od 1. 1. 2018 někteří prodejci vína sudového ▶

přešli do režimu stáčírny. Z tohoto důvodu stanovisko zohledňuje i takovou situaci, kdy stáčírna (v zázemí) naplní nebalené víno z přepravní nádoby do obalu určeného pro spotřebitele a toto víno v místě, kde bylo naplněno, prodá spotřebiteli. Více se dozvíte zde: Státní zemědělská a potravinářská inspekce | Přístup SZPI ke kontrole stáčíren (gov.cz)

SZPI

Upozornění na povinnost podat prohlášení o sklizni a prohlášení o produkci

Upozorňujeme Vás na povinnost podat do 17. 1. 2022 prohlášení o sklizni a prohlášení o produkci dle zákona č. 321/2004 Sb.

Včasné podání prohlášení je jednou ze základních podmínek pro přiznání podpory ve vinohradnictví a vinařství administrovaných Státním zemědělským intervenčním fondem.

Pěstitel, který hrozny ve vinici nevypléstoval, například kvůli zmrznutí, podává prohlášení s nulovou hodnotou. V tomto případě se zasílají prohlášení s nulou.

Prohlášení lze podat elektronicky prostřednictvím Portálu farmáře, emailem na podatelna@ukzuz.cz nebo na tiskopisu zaslaném poštou.

Osobní kontakt je kvůli Covidu omezen, děkujeme za pochopení.

ÚKZÚZ, ODDĚLENÍ REGISTRU VINIC,

EVROPSKÁ 16/25, 671 81 ZNOJMO-

OBLEKOVICE (KRÁCENO)

Výskyt hraboše polního v závěru roku 2021

12. 12. 2021 – Tisková zpráva – Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský (ÚKZÚZ) provádí celoroční monitoring výskytu hraboše polního. Intenzita výskytu tohoto škůdce aktuálně odpovídá situaci let bez gradace. K preventivním opatřením, které lze nyní využít, patří instalace berliček pro dravce, a to zejména do porostů krmných plodin.

Stav hraboše polního od počátku letošního roku po tříleté gradaci pozvolně klesal, a to až do měsíce srpna. Od září byl lokálně zaznamenán mírný nárůst v porostech trvalých plodin. Počty aktivních východů z nor na hektar (AVN/ha) se v říjnu a listopadu na nejpoštiže-

nějších pozemcích Středočeského, Libereckého, Ústeckého a Plzeňského kraje pohybovaly v rozmezí 1 000 až 6 000 AVN/ha. Jednalo se především o porosty jetelovin, vojtěšky a trvalých travních porostů.

Celorepublikový průměr intenzity výskytu hrabošů aktuálně odpovídá 0,9násobku podzimního prahu škodlivosti. Ačkoliv současný stav zdaleka nedosahuje hodnot minulého kalamičního roku, je třeba věnovat stavu porostů před vstupem do zimního období pozornost a aktuální situaci hraboše na pozemcích řádně monitorovat.

V zimním období vyhovují hraboši polní teploty kolem nuly a mírné sněhové přeháňky, naopak nevyhovující je pro ně vlhké počasí v kombinaci s mrazem. Z doporučených opatření, která je možné v tomto období využít, se nabízí instalace berliček pro dravce do porostů krmných plodin. Přilákání dravci částečně napomáhají přezimující populace hrabošů regulovat. Díky gradaci z předchozích let se počet dravců v přírodě zvýšil a tím se zvýšil i predáční tlak, ze kterého lze v současné době těžit.

ÚKZÚZ bude i nadále celorepublikově monitorovat výskyt hraboše a informovat prostřednictvím Rostlinolékařského portálu. Aktuální informace o výskytu hraboše polního v porostech lze sledovat v Rostlinolékařském portálu – Mapách výskytu.

IVANA KRŠKOVÁ, TISKOVÁ MLUVČÍ ÚKZÚZ

ÚKZÚZ zachytil první výskyt fytoplazmy zlatého žloutnutí révy vinné na území ČR

17.12.2021 – Tisková zpráva – Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský (ÚKZÚZ) provedl v letošním roce cílený průzkum výskytu nebezpečných chorob révy vinné. Výsledky testování odebraných vzorků následně odhalily první výskyt zlatého žloutnutí révy vinné v ČR na třech lokalitách jižní Moravy.

V roce 2021 se ÚKZÚZ v rámci cíleného průzkumu výskytu původců nebezpečných chorob révy vinné zaměřil na zjištění rozsahu výskytu fytoplazmy stolburu a komplexu chorob révy (ESCA), které mohou v ČR značně ohrozit pěstování révy vinné.

Zároveň ověřoval výskyt karanténní fytoplazmy zlatého žloutnutí révy (dále jen „zlaté žloutnutí“), bakterie *Xylella fastidiosa* a některých virů. Součástí

průzkumu byl i odchyt a následné testování přenašečů sledovaných patogenů a některých plevelných hostitelských rostlin.

Výsledky testování odebraných vzorků odhalily první výskyt zlatého žloutnutí v ČR na třech lokalitách vinařské oblasti Morava. Tato nejvýznamnější karanténní choroba révy vinné se do ČR rozšířila patrně z Rakouska.

Vzhledem k tomu, že původce zlatého žloutnutí je karanténním škodlivým organismem, připravuje ÚKZÚZ nařízení mimořádných rostlinolékařských opatření s cílem likvidovat ohniska výskytu a zabránit dalšímu šíření choroby.

V zamořené zóně (dotčená vinice a přilehlé okolí 50 m) bude nařízena likvidace pozitivně testovaných rostlin, pravidelný monitoring přenašeče kříška révového a ošetření rostlin révy vinné proti němu.

V širší nárazníkové okolní zóně bude pravidelně sledován výskyt přenašeče a při jeho výskytu bude aplikováno ošetření révy.

Omezování šíření kříška révového je významným opatřením proti šíření zlatého žloutnutí. Z vinic a jejich okolí budou odstraňovány rostliny, které jsou hostitelé přenašeče, zejména plané rostliny révy, plamének plotní, lísky, olše, pajasany a vrby.

Nařízená opatření ve vymezených územích je možné zrušit po dvou letech, pokud v nich již po této době zlaté žloutnutí nebude zjištěno.

Rozsah výskytu zlatého žloutnutí bude ÚKZÚZ zjišťovat v okolí již potvrzených výskytů i v roce 2022 a o výsledcích tohoto vymezení průzkumu bude informovat.

Informace o zlatém žloutnutí révy jsou k dispozici na Rostlinolékařském portálu ÚKZÚZ

IVANA KRŠKOVÁ, TISKOVÁ MLUVČÍ ÚKZÚZ

Program kvalifikovaný zaměstnanec: Změna výše minimální mzdy a tím i minimálních mzdových tarifů od 1. 1. 2022

V Praze dne 29. listopadu 2021 Č. j.: MPSV-2021/188614-451 – Informace zaměstnavatelům zařazeným do Programu kvalifikovaný zaměstnanec.

Generální ředitelství Úřadu práce České republiky již v této souvislosti zaslalo všem pobočkám Úřadu práce České republiky (dále jen „ÚP ČR“) instrukci ▶

zajistit v průběhu měsíce prosince 2021 úpravu výše minimální mzdy a minimální zaručené mzdy u všech volných pracovních míst, která jsou nabízena a zveřejňována ÚP ČR. Uvedené opatření úpravy výše zaručené mzdy se týká také Programu kvalifikovaný zaměstnanec, kdy se jedná o výši 1,2 násobku zaručené mzdy.

Pracovníci ÚP ČR budou o úpravách výše minimální a minimální zaručené mzdy u jednotlivých volných pracovních informovat zaměstnavatele. Test trhu práce v tomto případě není nutné opakovat, stejně tak jako není nezbytné podávat novou hlášenku volných pracovních míst.

Nicméně z důvodu velkého množství volných pracovních míst zveřejněných v centrální evidenci volných pracovních míst obsaditelných držitelé zaměstnanecké karty, na které má zaměstnavatel zájem zaměstnat cizince prostřednictvím Programu kvalifikovaný zaměstnanec, doporučujeme těmto zaměstnavatelům, aby sami písemně kontaktovali místně příslušnou pobočku ÚP ČR a požádali o úpravu výše zaručené mzdy tak, aby u jimi oznámených volných pracovních míst byla tato v souladu se zněním jmenovaného Programu, a to před 1. 1. 2022.

V souvislosti s výše uvedeným si dále dovoluji připomenout, že údaje a náležitosti žádosti o vydání zaměstnanecké karty se musí shodovat s údaji uvedenými v nabídce volných pracovních míst v centrální evidenci. Účastník řízení o vydání zaměstnanecké karty bude tedy muset příslušnému správnímu orgánu doložit doklad prokazující změněnou výši mzdy.

Závěrem také považuji za vhodné zaměstnavatele upozornit, že v oblasti odměňování zaměstnanců platí zásada rovnosti v odměňování. Podle ustanovení § 110 odst. 1, zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce, ve znění pozdějších předpisů, za stejnou práci nebo za práci stejné hodnoty přísluší všem zaměstnancům u zaměstnavatele stejná mzda. Stejnou prací nebo prací stejné hodnoty se přitom rozumí práce stejné nebo srovnatelné složitosti, odpovědnosti a namáhavosti, která je konaná ve stejných nebo srovnatelných pracovních podmínkách, při stejné nebo srovnatelné pracovní výkonnosti a výsledcích práce.

**MGR. ANNA DUMONT, ŘEDITELKA ODBORU
INTEGRACE NA TRH PRÁCE, MINISTERSTVO
PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ, E-MAIL:
POSTA@MPSV.CZ, WWW.MPSV.CZ**

PGRLF informuje o milostivém létu pro dlužníky

Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond, a.s. informuje dlužníky o možnosti využít do 28.1.2022 ke splacení svých dluhů, jež jsou exekučně vymáhány (exekuce zahájena do 27.10.2021), institut tzv. „milostivého léta“, upraveného zákonem č. 286/2021 Sb. Milostivé léto mohou využít jen dlužníci, jež jsou fyzickými osobami, kterým dává příležitost, splatí-li jistinu vymáhaného dluhu, osvobodit se od placení jeho dalšího příslušenství.

Právně je institut milostivého léta upraven zákonem č. 286/2021, kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony.

Uvedená právní úprava představuje časově omezenou možnost v období od 28.10.2021 do 28.1.2022 dlužníkům veřejných institucí a právnických osob, v nichž má stát nebo územní samosprávný celek většinou majetkovou účast, splatit dluhy a zároveň ušetřit za příslušenství dluhu a za náklady samotné exekuce.

Pokud dlužník uhradí exekutorovi částku ve výši aktuální dlužné jistiny a odměnu exekutora ve výši 750 Kč zvýšenou o DPH, je-li exekutor jejím plátcem, bude dlužník osvobozen od povinnosti hradit další příslušenství dluhu. Platba však musí být exekutorovi složena nebo připsána na účet nejpozději 28.1.2022. Dlužník by měl při platbě do zprávy pro příjemce uvést své jméno, poznámku o milostivém létu, případně odkaz na výše uvedený zákon a správný variabilní symbol. Při splnění podmínek definovaných v právní úpravě exekutor exekuci zastaví a rozhodne o osvobození od placení příslušenství.

Podmínkou je, aby byl dluh vymáhán v exekučním řízení zahájeném do 27.10.2021 a současně ohledně dlužníkovy majetku nebylo vedeno insolvenční řízení. Milostivé léto se nevztahuje na správní nebo daňové exekuce a rovněž se neuplatní na peněžité tresty nebo jiné majetkové sankce, které byly dlužníkovi uloženy v trestním řízení pro úmyslný trestní čin, pro pohledávky na náhradu škody na zdraví, náhradu škody způsobené úmyslným porušením právní po-

vinnosti a pro pohledávky na výživném či náhradním výživném.

Podmínky:

- Dlužníkem je fyzická osoba.
- Dlužnou částku, kterou je možné během milostivého léta výhodně splatit, dlužník dluží oprávněnému, kterým je stát, územní samosprávný celek nebo také právnická osoba, ve které má stát nebo územní samosprávný celek většinový majetkový podíl.
- Ohledně dluhu je vedeno exekuční řízení. Pokud exekuční řízení nebylo zahájeno, není možné milostivé léto uplatnit. Milostivé léto lze aplikovat pouze na ta exekuční řízení, která byla zahájena do 27.10.2021 včetně.
- Dluh vymáhá soudní exekutor. Milostivé léto se nevztahuje na soudní výkon rozhodnutí ani na správní nebo daňové exekuce.
- Milostivé léto se rovněž nevztahuje na majetkové sankce uložené za úmyslný trestný čin, na dluhy vzniklé z odpovědnosti za úmyslné porušení právní povinnosti, ani na dluhy vzniklé z odpovědnosti za škodu na zdraví a dluhy na výživném.

PGRLF, BARBORA ŠENFELDOVÁ, 20. 12. 2021

Většina zemědělských podniků má naočkovány přes 70 procent pracovníků proti covidu-19 a preventivně testuje všechny

Tisková zpráva 9. 12. 2021 – Zemědělci přistupují k vakcinaci proti covidu-19 zodpovědně. Proočkovanost dosahuje ve dvou třetinách podniků, které se zabývají rostlinnou a živočišnou prvovýrobou, přes 70 procent. V pětině podniků podstoupilo očkování proti zmíněné nemoci dokonce 90 až 100 procent zaměstnanců. Ukázal to průzkum Agrární komory České republiky, který probíhal na přelomu listopadu a prosince a do něhož se zapojily téměř čtyři stovky členů této organizace.

„Většina českých zemědělců se nechala dobrovolně očkovat proti covidu-19. Ve dvou třetinách zemědělských podniků přesahuje proočkovanost dokonce 70 procent, což je více než celorepublikový průměr, který je podle Ministerstva zdravotnictví ČR necelých 63 procent. To podle mého názoru ukazuje zodpovědný přístup zemědělců v boji proti této nakažlivé nemoci, u níž se navíc objevují nové mutace. Je tedy třeba využít všechny prostředky, které mohou ▶

šíření covidu-19 zpomalit či přibrzdit. Kdyby navíc v důsledku šíření nákazy vypadla část tuzemské zemědělské prvovýroby, bude to mít dopad nejen na každodenní fungování společnosti, ale způsobí to vzhledem k vyšším dovozům potravin ze zahraničí ještě větší kolísavost cen v obchodech, než jakou zákazníci nyní zažívají," říká prezident Agrární komory ČR Jan Doležal.

Současně z průzkumu vyplynulo, že více než třetina zemědělských podniků motivuje své zaměstnance, aby se nechali očkovat. Nabízejí pracovníkům den nebo několik dní volna, finanční odměnu v řádech několika tisíc korun nebo společnosti zajistily lékaře, který naočkoval zaměstnance přímo na pracovišti. Jiné podniky spustily informační kampaň a vysvětlovaly význam očkování prostřednictvím letáků, které nechaly vytisknout.

S novou povinností, podle které musejí zaměstnavatelé zajistit od 22. listopadu neočkovaným pracovníkům testy na covid-19, souhlasí 71 procent respondentů. 58 procent účastníků průzkumu pak považuje příspěvek od pojišťoven ve výši 60 korun na jeden test za dostatečný. Měsíční náklady navíc v souvislosti s povinným testováním jsou individuální, dosahují několika set až několika desítek tisíc korun. Řada zemědělských podniků dále uvedla, že z preventivních důvodů testuje také očkované zaměstnance pravidelně nebo pokud se v jejich rodině objeví příznaky kašle, rýmy nebo jiné projevy nachlazení.

„Uvítali bychom, kdyby pojišťovny přispívaly zaměstnavatelům také na testování očkovaných pracovníků. Mnoho zemědělských podniků přistoupilo k tomuto kroku z obavy, že by tito lidé mohli covid-19 přenášet a způsobit tak výpadek pracovní síly, které je v zemědělství už nyní nedostatek. Zemědělci navíc nemohou své provozy jednoduše vypnout ze dne na den jako někde v továrně. V rostlinné výrobě ještě donedávna dokončovali sklizeň některých plodin a probíhaly práce na posklizňové lince, které nelze odložit. V živočišné výrobě se zase musí postarat o pravidelný režim a pohodu zvířat každý den," dodává Doležal.

Průzkum dále ukázal, že přesně čtvrtině zemědělských podniků způsobuje povinné testování pracovníků logistické problémy či potíže s organizací práce, protože na to museli speciálně vyčlenit zaměstnance. 18 procent respondentů, tedy téměř pětina, se kvůli této povin-

nosti potýká s nedostatkem lidí, který řeší přesčasy nebo výpomocí v rámci rodiny.

Údaje o průzkumu

Průzkum zaměřený na proočkovanosť proti covidu-19 v zemědělských podnicích probíhal od 23. listopadu do 1. prosince 2021. Zapojilo se do něj 371 členů Agrární komory ČR napříč všemi kraji České republiky.

AK ČR, TISKOVÁ MLUVČÍ BARBORA PÁNKOVÁ

Prodej alkoholu mladistvým se nedají vymýtit, ukázali figuranti ČOI

Sehnat alkohol není pro mladistvé příliš velký problém, zjistila Česká obchodní inspekce. Ve třetím čtvrtletí přizvala k prováděným kontrolám celkem stojeedenkrát chlapce či dívky mladší 18 let. V 61 případech se jim povedlo si alkohol opatřit. „Od května 2017 máme možnost využít figuranta, zpravidla je to někdo komu je méně než 17 let. Ta osoba jde, nakoupí alkohol v obchodě, a jakmile je na odchodu, přijdou dovnitř inspektoři. V restauraci pak v momentě, kdy by mělo dojít ke konzumaci, se prokáže inspektor, který třeba sedí u vedlejšího stolu," popsal kontrolní postupy už dříve mluvčí inspekce Jiří Fröhlich. S prodejem alkoholu nezletilým se inspekce potýká dlouhodobě. Pro srovnání ve třetím čtvrtletí 2020 přizvali inspektoři mladistvé ke 190 kontrolám, figuranti alkoholické nápoje nakoupili ve 141 případech. Z celkových 1570 kontrol pak obchodní inspekce u 674 zjistila porušení zákona. Od července do konce září uložila ČOI 433 pokut ve výši 1,9 milionu korun. Inspekce také zjišťovala, zda obchodníci dodržují zákon o spotřebních daních, povinném značení lihu, i zákon o ochraně spotřebitele.

Porušení některého z ustanovení zákona o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek, zjistili inspektoři ve 126 případech. Z toho v 61 případech obchodníci prodali nebo podali alkoholický nápoj mladistvým a v 41 případech chyběl viditelně umístěný text týkající se zákazu prodeje alkoholu lidem mladším 18 let, případně nebyl tento text pořízen v zákonem stanoveném provedení, tedy v českém jazyce, černými tiskacími písmeny na bílém podkladě o velikosti písmen nejméně dva centimetry. Dále obchodníci v 11 případech prodali

či podali tabákové výrobky, bylinné výrobky určené ke kouření a elektronické cigarety mladším 18 let, i v tomto případě u jednotek prodejců chyběla či nebyla v dostatečném provedení cedule o zákazu prodeje mladistvým. Porušení některého z ustanovení zákona o spotřebních daních zjistili inspektoři ve čtyřech případech a porušení zákona o povinném značení lihu ve sledovaném období nezaznamenali. Nejvíce prodejci porušovali zákon o ochraně spotřebitele. Mezi nejčastější porušení patřilo neseznámení spotřebitele s cenou nabízených výrobků a poskytovaných služeb.

ZDROJ:WWW.IDNES.CZ, AUTOR: ČTK, IDNES.CZ, 14. 12. 2021

Myslivci se loni činili. Ulovili nejvíce jelenů či muflonů za posledních 18 let

Myslivci provozují tzv. praktickou ekologii, tvrdí jejich zástupci. A péče o kulturní krajinu se podle nich bez lovu neobejde. S mírnou nadsázkou by se dalo říci, že koronavirus vyhnal myslivce do lesů.

ZDROJ:WWW.DENIK.CZ, AUTOR: ALEŠ VOJÍŘ, 2. 12. 2021

Celková spotřeba potravin v ČR loni vzrostla

6. prosince 2021 – V roce 2020 připadlo na jednoho obyvatele v průměru více masa, mléka a mléčných výrobků, ovoce, zeleniny, rýže i luštěnin. Poklesla naopak spotřeba pekárenských výrobků, brambor, tuků a olejů a nealkoholických i alkoholických nápojů.

Spotřeba masa se meziročně zvýšila o 0,8 kg na 84,0 kg na obyvatele, z toho podíl vepřového činil 51,7 %, hovězího 10,5 % a drůbežího 35,5 %. Obliba drůbežího masa neustále roste a za posledních 10 let se jeho spotřeba na obyvatele zvýšila o 5,3 kg na 29,8 kg, u vepřového to pak bylo o 1,8 kg na 43,4 kg. Spotřeba hovězího se nepatrně snížila na 8,8 kg.

Mléka a mléčných výrobků v hodnotě mléka se meziročně spotřebovalo o 5,4 % více, a to 262,5 kg na obyvatele, přičemž nárůst byl výraznější u mléčných výrobků (sýry +3,6 %, tvaroh +2,1 %, ostatní mléčné výrobky +3,1 %, mléčné konzervy +50,0 %) než u konzumního mléka (+0,9 %).

Ovoce celkem v hodnotě čerstvého vloni připadlo 87,8 kg na obyvatele, vyšší byl podíl ovoce mírného pásma 49,3 kg (meziročně +0,6 %), jižního ovoce se spotřebovalo 38,5 kg (+2,7 %). Z ovoce mírného pásma polovinu tvořila jablka, z ostatních druhů měly nejvyšší podíl (12,2 %) na spotřebě švestky. Zastoupení jižního ovoce bylo ve spotřebě rozložené rovnoměrněji (banány 34,0 %, pomeranče a mandarinky 33,5 %, citróny a grapefruity 13,0 %).

Z potravin používaných převážně jako přílohy byla vloni rekordní spotřeba na obyvatele u rýže (7,9 kg) a luštěnin (3,6 kg). Šlo vůbec o nejvyšší hodnoty od počátku sledování v roce 1920, respektive 1948. Naproti tomu spotřeba brambor klesla meziročně téměř o 4,5 kg na 65,1 kg a těstovin o 0,4 kg na 7,7 kg.

„Meziroční změny ve spotřebě potravin v porovnání s předcovidovým obdobím dokládají zájem obyvatel zásobit se preventivně během nouzového stavu některými potravinami s delší trvanlivostí a dobrou nutriční hodnotou a také pečovat o imunitu organismu zvýšenou konzumací ovoce a zeleniny,“ říká Renata Vodičková, vedoucí oddělení statistiky zemědělství a lesnictví ČSÚ.

Spotřeba mlýnských a pekárenských výrobků byla meziročně nižší o 3,1 kg a dosáhla hodnoty 103,5 kg na obyvatele. Poklesla jak spotřeba chleba, tak i pšeničného a trvanlivého pečiva.

„Uzavření restaurací mělo vliv na pokles spotřeby nealkoholických i alkoholických nápojů. Nižší spotřeba nealkoholických nápojů než v roce 2020 byla naposledy v roce 2001, v případě alkoholických v přepočtu na 100% alkohol

v roce 1996. Spotřeba piva meziročně poklesla o 6 litrů na 140 litrů na obyvatele, u vína o půl litru na necelých 20 litrů,“ upozorňuje Radek Matějka, ředitel odboru statistiky zemědělství a lesnictví, průmyslu, stavebnictví a energetiky ČSÚ.

Více informací přináší aktuální publikace ČSÚ Spotřeba potravin – 2020.

JAN CIESLAR, TISKOVÝ MLUVČÍ ČSÚ

Sny vegetariánů z Greenpeace: maso jako cigarety a alkohol?

7. 12. 2021 – Mladá fronta DNES – Hovory z lán(ů) – Apely zelených organizací na velké korporace a jednotlivce a jejich tu větší, tu menší zodpovědnost za stav životního prostředí jsou dle mého názoru na místě. Kampaň, kterou nyní na západ od nás odstartovalo hnutí Greenpeace proti konzumaci masa, mi ale jako zemědělec i jako všežravci přijde trochu přes čáru. Nejlépe se totiž podle Greenpeace prodeji masa zabráni regulací či zákazem reklamy na maso. Ta je prý nejen nebezpečná a společensky problematická stejně jako třeba reklama na alkohol nebo tabákové výrobky, ale také klamavá. Greenpeace identifikovalo sedm mýtů, které se v reklamách objevují.

Konkrétně má jít o prospěšnost masa jako součásti řešení klimatických změn. Takovou reklamu jsem tedy u nás neviděl. Asi to není pro korporace ještě téma. Dále se vyvrací mýtus, že konzumace masa je pro člověka dobrá ze zdravotního hlediska. Tam by asi zá-

leželo na druhu masa – drůbeží nebo rybí maso na tom bude určitě mnohem pozitivněji než tučnější a červená masa a vždy záleží na míře konzumace, pestrosti jídelníčku a životním stylu jedince. Když jsme u červeného masa, dalším mýtem má být představa, že konzumace masa (zejména červeného) dělá muže mužnějšími. To musí posoudit dámy, nicméně mužnost dnes spočívá spíše ve schopnosti postarat se, rozhodnosti a nebojácnosti než v jídelníčku, ale budíž.

Dále, a to už je opravdu vyšší dívčí, respektive téma pro gender studies, tedy že správná žena vaří rodině maso a jinak to není správná žena. Ano, láska prochází žaludkem, ale nejen jídlem živ jest člověk. Ještě absurdnějším tvrzením zelených je, že konzumace masa je aktem vlastenectví, a to je špatně. Rozhodně netřeba vyvracet u nás, kde se zákazník vrhá po masu ve slevě, ať je odkudkoliv, a vlastenectví jde stranou. Z nás rozhodně maso vlastence nedělá. A už jsme téměř v závěru – konzumace masa lidi prý spojuje, a to přece není pravda. A naposledy, že konzumace masa je podle reklamy na maso projevem svobody.

K prvnímu tvrzení, zkuste přilákat sousedy na party s grilovaným tofu, moc štěstí asi mít nebudete. Co se týče svobodné volby, tak já jsem si takhle vedle sebe položil složení rostlinného „burgeru“ a mletého masa. Zatímco veganská verze by vydala na kratší román a éčky se to jen hemžilo, maso si vystačilo s jednou přísadou, masem. Já mám tedy jasno i bez reklamy.

WWW.AKCR.CZ, AUTOR: JAN DOLEŽAL, PREZIDENT AGRÁRNÍ KOMORY ČR

Nebezpečné a falšované potraviny – víno (prosinec 2021)

Frankovka, polosuché, č. š. 69-1/2019, alk. 12% obj., MZV

Kategorie: Nebezpečné potraviny
Ve víně byl překročen maximální povolený limit pro obsah kyseliny sorbové. V chuti a vůni vína byly patrné nežádoucí těkavé látky.

Obal: KEG sud
Množství výrobku v balení: 50 l
Výrobce: výrobce a plněno: LIVING 2005 s.r.o., Vinařství Ševčík, Lednice
Místo kontroly: LIVING 2005 s.r.o., Ostrava (Dr. Martínka 1590/6, 700 30 Ostrava), IČ: 26958015
Země původu: Česko

Sauvignon, Moravské zemské víno

Kategorie: Falšované potraviny
Víno bylo falšováno nepovoleným přídavkem 52 % vody. Ve víně bylo dále zjištěno nadlimitní množství etanolu z přidaného cukru.

Obal: bag á 20 l
Množství výrobku v balení: 20 l
Výrobce: Baleno: Josef Hlavinka, Čejkovice IČO: 49937448
Místo kontroly: KVĚTOSLAVA STUHLÍKOVÁ, "Vinotéka Dobré víno", Moravské Budějovice (1. máje 124, 676 02 Moravské Budějovice), IČ: 74134914
Země původu: Česko

Modrý Portugal, Moravské zemské víno

Kategorie: Falšované potraviny
Víno bylo falšováno nepovoleným přídavkem 11 % vody.

Obal: bag á 20 l
Množství výrobku v balení: 20 l
Výrobce: Baleno: Josef Hlavinka, Čejkovice IČO: 49937448
Místo kontroly: KVĚTOSLAVA STUHLÍKOVÁ, "Vinotéka Dobré víno", Moravské Budějovice (1. máje 124, 676 02 Moravské Budějovice), IČ: 74134914
Země původu: Česko

Ze zahraničí

Výhled zemědělství EU z hlediska trhů, příjmů a životního prostředí v letech 2021–2031

Část trhy: víno

Spotřeba vína v EU se ještě mírně sníží

Do roku 2031 se předpokládá, že spotřeba vína v EU dosáhne v průměru 22 l na obyvatele. To je o 0,4 l méně než v roce 2020 a ukazuje to, že klesající trend se zpomalí (-0,2 % ročně v letech 2020–2031 oproti -24,0 % v letech 2010–2020). Velké rozdíly mezi jednotlivými zeměmi EU však mohou přetrvávat.

Spotřeba vína z členských zemí by měla v EU v roce 2031 činit 123 mil. hl, přičemž pokles přímé spotřeby bude jen částečně kompenzován mírným nárůstem využití vinifikované produkce pro jiné účely (např. destilace a výroba zpracovaných produktů).

Odvětví vína v EU se přizpůsobuje změnám životního stylu, které urychlila pandemie COVID-19. Objevují se rozdíly v preferencích mezi staršími a novými generacemi spotřebitelů. V důsledku COVID-19 se mezi spotřebiteli zvýšily obavy o udržitelnost, které se odrážejí v rostoucí poptávce po ekologických a přírodních vínech, ale vedly také k novému chování při konzumaci vína (spotřeba v domácnostech). To se projevuje i v rostoucím nákupu vína přes internet, kterému se daří a očekává se jeho další rozvoj, což rovněž zvyšuje poptávku.

Nové generace spotřebitelů, které si více uvědomují, že alkohol se konzumuje s mírou, podněcují v důsledku COVID-19 a dočasného uzavření stravovacích zařízení poptávku po vínech s nižším obsahem alkoholu a šumivých vínech, která lze rovněž konzumovat při řadě různých příležitostí.

Růst vývozu vína z EU

Po stabilních objemech vývozu v letech 2016–2019 a velkém poklesu v roce

2019/20 v důsledku COVID-19 vzrostl vývoz v roce 2020/21 na rekordní úroveň. Předpokládá se, že vývoz vína z EU do roku 2031 nadále poroste a dosáhne 32,2 milionu hl (+0,5 % ročně), a to díky vysoké poptávce po víně se zeměpisným označením (CHZO) a šumivých vínech z EU obecně. Kromě toho stále existuje poptávka po jednoduchých (levných) vínech a EU by mohla dále rozvíjet i tento trh.

Stabilní plocha vinic a klesající výnosy hroznů

Do roku 2031 se očekává, že celková plocha vinic v EU zůstane stabilní, přičemž se bude zvyšovat podíl vysoce jakostních vín (např. vína s CHOP/CHZO a biovína s potenciálně nižšími průměrnými výnosy). Případný pokles výnosů by mohl být částečně kompenzován používáním nových (PIWI) odrůd, které jsou lépe přizpůsobeny klimatickým změnám. V důsledku toho by produkce vína v EU mohla do roku 2031 klesnout na 149 milionů hl (-0,2 % ročně).

Celá zpráva v angličtině: https://ec.europa.eu/info/food-farming-fisheries/farming/facts-and-figures/markets/outlook/medium-term_en

EK - DG AGRI, PROSINEC 2021, VYBRAL J. SEDLO

Ze zasedání Výboru pro zemědělství a rozvoj venkova (AGRI) EP dne 29. 11. 2021 o konkurenceschopnosti zemědělství EU

A. Nowaková, A. Jarosz-Angowska, Univerzita Lublin: Podle hodnocení potenciálu konkurenceschopnosti je zemědělství v ČR ve druhé kategorii ze čtyř, v celkovém pořadí na sedmém místě, za Nizozemskem, Slovenskem, Francií, Dánskem, Estonskem a Lucemburskem. Seznam uzavírá Portugalsko, Rumunsko, Chorvatsko a Polsko. Při srovnání

obchodu potravinami a zemědělskými produkty EU a Číny se obchodní bilance EU zlepšila a Číny zhoršila, EU má tedy vyšší konkurenceschopnost. V EU je mírně vyšší vývoz než dovoz, v Číně je tomu naopak a dále se to zhoršuje. V EU poměrně velká část spotřebovaných potravin pochází z dovozu, v Číně jde převážně o vlastní produkci. S poslední reformou SZP se zvýšil vývoz z EU, Čína naopak nakupuje stále více potravin z EU. V roce 2030 bude v Číně 1/3 potravin z dovozu. EU podporuje environmentální opatření, je ale třeba, aby se stejnou cestou vydali i ostatní producenti ve světě, jinak EU ztratí svoji konkurenční výhodu.

S. Devienneová, AgroParisTech: EU od 50. let minulého století intenzifikovala výrobu, tím se zvyšovala produkce a současně to mělo negativní dopady na životní prostředí. Následkem byly různé zákazy (antibiotika, GMO). Nyní se prosazuje ozelenění celé SZP. Nelze ale zabránit dovozu potravin, které tato pravidla SZP EU nerespektují, pokud nejde o ochranu zdraví spotřebitele. Příkladem mohou být životní podmínky zvířat. Dále například v USA a Kanadě jsou velké zemědělsky využívané plochy ošetřované přípravky v EU zakázanými a na nich se pěstují GMO plodiny rezistentní vůči herbicidům, u zvířat se používají hormony a antibiotika v EU nepovolená, o pohodě zvířat nemluví. EU tak má vyšší produkční náklady a nižší výnos, tedy nižší konkurenceschopnost. Například před při pěstování čočky, dovozené i do EU, měla před rokem 2012 Kanada 100x vyšší povolené množství reziduí glyfosátu než EU, takže EU nezbylo nic jiného, než limit zvýšit na stejnou úroveň. Je nezbytné, aby na celém světě platily přibližně stejné předpisy.

Některé reakce poslanců:

H. Dorfmann: V oblasti bílkovin není EU konkurenceschopná. ▶

P. Castro: Reformy SZP byly užitečné, zvýšili jsme vývoz.

I. David: Průmyslové zemědělství neexistuje. Jak mohou být drobná hospodářství konkurenceschopná vůči velkým podnikům? Mimoevropské země se k environmentálním opatřením nepřipojí, naopak využijí poklesu produkce v EU.

E. Andrieu: Je nutné se dohodnout v rámci WTO na stejných pravidlech, jaké má EU, jinak budeme nekonkurenceschopní.

F. L. Ming: Patříme k největším vývozcům potravin, proč? Do jaké míry poroste vývoz potravin?

Odpovědi:

A. Nowaková, A. Jarosz-Angowska: SZP má zmírnit negativní dopady průmyslu. Za nových podmínek EU nezůstane konkurenceschopná. Ostatní velcí hráči v rámci světa nebudou mít zájem o zavedení tak přísných požadavků, jaké budou platit v EU.

S. Devienneová: Zemědělství EU se výrazně změní směrem k omezení škod na životním prostředí. O udržitelném zemědělství hovoří i v USA. EU musí ostatní státy přesvědčit, i když se nebudeme moci bránit dovozům komodit, u kterých nebyla pravidla EU dodržována. Staré postupy zvyšují produktivitu, ale takové zemědělství není udržitelné.

A. Zezzaová, VÚ zemědělské ekonomiky: V minulosti došlo k ohromnému navýšení mezinárodního obchodu, protože byly odstraněny celní překážky, ale také došlo i k obrovskému navýšení počtu předpisů o uvádění potravin na trh. Vzešlo to od několika mezinárodních organizací. Během posledních dvaceti let se zvyšoval počet předpisů o 10 % ročně. Při mezinárodních sporech EU běžně nesnižuje svoje limity, ale neumožní vstup na trh EU. Krátkodobě může dojít ke snížení konkurenceschopnosti EU kvůli ozelenění, ale dlouhodobě ne. Vyšší kvalita se prosadí a vyšší ochrana životního prostředí může souviset s novými technologiemi, které nezvýší náklady. Všechno se neřeší jen prostřednictvím WTO, část probíhá i prostřednictvím komoditních organizací, jako je např. OIV.

F. Coturni, Komise: U dovozů musí EU dodržovat vyjednané standardy WTO. Kontrolují se rezidua pesticidů, hormonů atd. Kanada například nesmí do EU vyvážet maso, protože používá hormony a nechce se jich z důvodu zdražení produkce zbavit.

Z reakcí poslanců:

M. Aguilarová: Dokud se nám nepovede reformovat WTO, nemá cenu omezovat zemědělce v EU. V EU je například zakázáno využívání GMO, ale produkty z nich vzniklé ve třetích zemích se do EU dovážet mohou.

Z odpovědí:

A. Zezzaová: V posledních letech přišel největší počet žádostí o notifikaci u EU z afrických zemí, protože chtějí obchodovat s EU a jsou ochotni se přizpůsobit.

Celý záznam jednání v češtině je na adrese: https://multimedia.europarl.europa.eu/cs/committee-on-agriculture-and-rural-development_20211129-1645-COMMITTEE-AGRI_vd

VYBRAL J. SEDLO

Evropská komise plánuje dne 14. 12. 2021 předložit novou strategii týkající se uhlíkového zemědělství

Na tiskové konferenci by strategii měl představit výkonný místopředseda Evropské komise Frans Timmermans. V uplynulém týdnu unikla pracovní verze návrhu, ze které vyplývá, že Evropská komise bude cílit na postavení uhlíkového zemědělství do centra plánů na dekarbonizaci v Evropské Unii. Komise je podle pracovní verze dokumentu připravena vytvořit regulační rámec pro započítávání a certifikaci odstraňování uhlíku (k předložení během roku 2022), poptávka po těchto uhlíkových kreditech již nyní podle vyjádření zástupců Komise převyšuje nabídku. Uhlíkové zemědělství by mělo být podporováno zejména skrze Strategické plány SZP, ty by měly umožnit zavádění opatření, která napomohou sekvestraci uhlíku. Cílem návrhu sdělení je vypracovat dlouhodobou vizi udržitelných uhlíkových cyklů v klimaticky neutrálním hospodářství EU do roku 2050. Rychlé snížení využívání fosilního uhlíku a jeho postupné odstranění v dlouhodobém horizontu je podle Komise ústředním bodem Evropské zelené dohody a souvisejících politik, přičemž zbývající zásoby uhlíku potřebného pro fungování společnosti již nebudou pocházet z těžby fosilních paliv, ale budou udržitelně získávány z našich ekosystémů a z našeho průmyslu prostřednictvím inovativního technologického vývoje. Uhlíkové zemědělství je ze strany Komise popisováno jako zelený obchodní model odměňující

správce půdy za postupy šetrné ke klimatu. Komise v nařízení rovněž zmiňuje možné cíle pro odstraňování uhlíku, jedním z nich je například cíl, podle kterého by nejméně 20 % uhlíku používaného v chemickém průmyslu a v sektoru plastů mělo do roku 2030 pocházet z nefosilních zdrojů. Komise rovněž plánuje nastavit roční cíl pro odstraňování uhlíku z atmosféry.

ZPRAVODAJ PK ČR 48/2021

Tisková zpráva EK: Evropská zelená dohoda (Green Deal): návrhy Komise na odstranění, recyklaci a udržitelné ukládání uhlíku

Brusel, 15. prosinec 2021: Komise dnes přijala sdělení o udržitelných cyklech uhlíku, které stanoví, jak zvýšit odstraňování uhlíku z atmosféry. Aby se vyrovnaly dopady našich emisí CO₂, bude EU muset výrazně snížit svou závislost na fosilním uhlíku, zvýšit intenzitu uhlíkového zemědělství, aby se více uhlíku ukládalo v přírodě, a podporovat průmyslová řešení, která udržitelným a ověřitelným způsobem odstraňují a recyklují uhlík. Odstraňování a ukládání většího množství uhlíku z atmosféry, oceánů a pobřežních mokřadů je nezbytné pro dosažení právně závazného závazku EU stát se do roku 2050 klimaticky neutrální.

Tato pravidla zajistí, že odstraňování uhlíku bude důvěryhodné a bude mít požadovaný účinek, a pomohou vytvořit nové podnikatelské příležitosti v oblasti hospodaření s uhlíkem pro zemědělce, lesníky a další správce půdy. Zemědělství a lesnictví jsou našimi spojenci v boji proti změně klimatu, zmírňují její dopady tím, že odstraňují uhlík z atmosféry. Uhlíkové zemědělství posílí příspěvek zemědělců a lesníků k dekarbonizaci našeho hospodářství tím, že zemědělcům poskytne dodatečný příjem a zároveň ochrání biologickou rozmanitost, zvýší odolnost zemědělských podniků vůči přírodním katastrofám a zajistí potravinovou bezpečnost. K tomuto cíli přispěje také výzkum a inovace, které zemědělcům a lesníkům poskytnou další řešení.

Sdělení stanoví krátkodobá až střednědobá opatření na podporu uhlíkového zemědělství a rozšíření tohoto ekologického obchodního modelu s cílem lépe odměňovat správce půdy za sekvestraci uhlíku a ochranu biologické rozmani-

tosti. Do roku 2030 by měly iniciativy v oblasti uhlíkového zemědělství přispět k ukládání 42 milionů tun CO₂ do evropských přírodních propadů uhlíku. Opatření k dosažení tohoto cíle zahrnují:

- podpora postupů uhlíkového zemědělství v rámci společné zemědělské politiky (SZP) a dalších programů EU a prostřednictvím národního veřejného financování a soukromých finančních prostředků;
- standardizace metodik monitorování, podávání zpráv a ověřování, které jsou nezbytné k vytvoření jasného a spolehlivého certifikačního rámce pro uhlíkové zemědělství, což umožní rozvoj dobrovolných trhů s uhlíkem;
- poskytovat lepší znalosti, správu údajů a poradenské služby šité na míru správcům půdy, a to jak na půdě, tak v rámci ekosystému modrého uhlíku.

Cílem sdělení je rovněž rozvíjet iniciativy v oblasti modrého uhlíku, neboť využívání přírodních řešení v pobřežních mokřadech a regenerativní akvakultuře přináší další výhody pro regeneraci oceánů, produkci kyslíku a potravinovou bezpečnost.

Ačkoli se evropská zelená dohoda zaměřuje na drastické snížení využívání fosilního uhlíku, hospodářství EU bude uhlík stále potřebovat jako surovinu pro průmyslové procesy, jako je výroba syntetických paliv, plastů, pryže, chemikálií a dalších pokročilých materiálů. Tento uhlík bude stále více dodáván bi hospodářstvími a technologickými řešeními, která zachycují, využívají a ukládají CO₂. Komise povede dialog se zúčastněnými stranami s cílem, aby do roku 2030 pocházelo alespoň 20 % uhlíku používaného v chemických a plastových výrobcích z udržitelných nefosilních zdrojů. To se bude dít s plným ohledem na cíle EU v oblasti biologické rozmanitosti a oběhového hospodářství a na připravovaný politický rámec pro biologické, biologicky rozložitelné a kompostovatelné plasty. Aby bylo možné tyto nové toky uhlíku lépe řídit, podporovat inovativní technologie a zajistit odstraňování uhlíku ve velkém měřítku, pomůže Komise vytvořit vnitřní trh pro zachycování, využívání a ukládání uhlíku a nezbytnou infrastrukturu pro přeshraniční přepravu CO₂. Do roku 2030 by mělo být z atmosféry ročně odstraněno a trvale uloženo 5 milionů tun CO₂ prostřednictvím technologických řešení. Klíčovým nástrojem pro financování těchto technologií je v nejbližší době Inovační fond,

kteří je financován ze systému EU pro obchodování s emisemi.

Do konce roku 2022 Komise navrhne regulační rámec EU pro certifikaci odstraňování uhlíku založený na spolehlivých a transparentních pravidlech pro účtování uhlíku a požadavcích na monitorování a ověřování pravosti a environmentální integrity vysoce kvalitního udržitelného odstraňování uhlíku. Tato pravidla poskytnou nezbytný právní rámec pro rozšíření uhlíkového zemědělství a průmyslových řešení odstraňujících uhlík z atmosféry. V lednu 2022 bude rovněž vyhlášena výzva k předkládání důkazů.

PŘELOŽIL A ZKRÁTIL J. SEDLO

Rada ministrů zemědělství jedná 13. prosince 2021 také o strategických plánech SZP

V návaznosti na iniciativu české delegace, kterou podpořilo Maďarsko a Lucembursko, jedná Rada i o národních strategických plánech a provádění reformované SZP, zejména o obtížích členských států při dodržování lhůty pro předložení plánů (1. ledna 2022).

Český ministr vyzval Komisi a kolegy, aby nezvyšovali zátěž členských států, pokud jde o dodatečné požadavky ve strategických plánech, a to s ohledem na již tak krátký termín, v němž mají národní ministerstva strategické plány odevzdat. Trval na tom, že v sekundární legislativě „nesmí být zaváděny žádné nové požadavky nad rámec politické dohody o základních aktech“. Pokud by se tak nestalo, přineslo by to „další administrativní zátěž pro zemědělce“, kteří se budou muset novým požadavkům sami přizpůsobit. Delegace rovněž požádaly o „rychlý a účinný“ proces schvalování strategických plánů, aby nebylo ohroženo včasné provádění nové SZP. Ministři zasedající ve složení Rady se ujali slova a plně podpořili bod vznesený těmito třemi delegacemi.

Náklady na hnojiva: Španělsko informovalo Radu jménem AT, BE, BG, HR, EE, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LV, MT, PL, PT, RO, SK o rostoucích cenách hnojiv. V návaznosti na zvýšení cen zemního plynu se náklady na dusíkatá hnojiva téměř ztrojnásobily a ceny zemědělských surovin pro krmiva se zvýšily, což způsobilo zvýšení cen krmiv, a tedy i surovin pro krmné směsi (sója, kukuřice, ječmen atd.). Delegace požádaly Komisi, aby si-

tuaci v oblasti cen a výrobních nákladů pečlivě sledovala, a vyzvaly ke koordinovanému postupu. Tato situace způsobuje zpomalení nákupu zemědělci a pokles výroby těchto hnojiv v průmyslu. Komisař Wojciechowski v reakci na to uznal prudký nárůst cen zemního plynu v Evropě, nicméně podle jeho slov „musíme zlepšit účinnost současného využívání hnojiv a najít nové a udržitelnější alternativy. EU musí zůstat velmi ostražitá, pokud jde o ceny hnojiv a ceny vstupů obecně“, uzavřel.

AREV/AYNARD S PODPOROU FARM EUROPE/15. 12. 2021/JS

Priority francouzského předsednictví: zavedení zrcadlových doložek v obchodních dohodách, proteinový plán, pesticidy a uhlíkové zemědělství

Francie převezme dne 1. 1. 2022 předsednictví v Radě EU po aktuálně předsedajícím Slovinsku. Francouzský prezident Emmanuel Macron dne 9. 12. 2021 představil priority předsednictví, mezi které patří například zavedení takzvaných zrcadlových doložek v obchodních dohodách se třetími zeměmi (tyto doložky by měly zajistit, že zemědělské komodity a potraviny importované ze třetích zemí na evropský trh budou splňovat evropské environmentální standardy produkce); boj proti dovozu produktů do EU, které způsobují odlesňování ve třetích zemích; podpora proteinového plánu EU s cílem snížit závislost EU na dovozech a revize směrnice o udržitelném používání pesticidů (včetně diskuse o možném nastavení přísnějších limitů na maximální limity reziduí v dovážených potravinách). Počátkem února rovněž plánuje Francie uspořádat Radu ministrů k diskusi o uhlíkovém zemědělství.

ZPRAVODAJ PK ČR 49/2021

PIWI odrůdy ve Štýrsku během vegetačního období 2021

Černá hniloba a octomilka nebyly závažným problémem. PIWI odrůdy se ve Štýrsku rozkládají na ploše přibližně 145 ha. To odpovídá 2,9 % celkové plochy štýrských vinic. Nejvíce jsou pěstovány odrůdy Muscaris a Souvignier gris.

Poslední zima se vyznačovala rovnoměrným a dobrým zásobením vodou. ▶

Výsledky roku 2021:

Odrůda	Plíseň révy (listy)		Padlí révy (listy)		Botrytida	Černá hniloba	Octomilka
	15.7.	15.9.	15.7.	15.9.			
Termín hodnocení							sklizeň
Colardis blanc	2	6	1	1	1	1	1
Chardonnay STELLA	1	7	1	1	1	2	1
Göcseji Zamos	1	4	1	1	3	1	1
Merlot Kanthus	1	5	1	1	1	3	1
Merlot Khorus	1	2	1	3	1	3	1
Mery	1	5	1	3	1	1	1
Sauvignon Kretos	1	2	1	3	1	3	1
Sauvignon Nepis	1	5	1	1	1	1	1
Sauvignon Rytos	1	5	1	1	1	1	1
Sauvignon SIGNUM	1	5	1	1	1	1	1
Sauvignon STELLA	1	5	1	3	1	3	1
Sauvignon SOYHIRES	1	2	1	1	1	1	1
Solaris	1	2	1	1	3	1	1
Welschriesling STELLA	1	6	1	3	1	1	1
Zweigelt STELLA	1	5	1	3	1	3	1

Bodové hodnocení: 1 - bez napadení, 9 - velmi silné napadení

Po mimořádně studeném dubnu následoval chladný květen. Následkem bylo nejpozdější rašení za posledních 25 let. Oba měsíce se také vyznačovaly vysokým počtem deštivých dnů. Velmi teplé a suché měsíce červen a červenec následoval poměrně chladný a vlhký srpen. Září bylo opět jedním z teplejších než v předchozích letech a ukázalo se být „urychlovačem zrání“. Obecně platí, že podmínky v roce 2021 nebyly pro houbové choroby právě nejlepší. To se samozřejmě vinařům líbí! V rozhodující fázi od května do července bylo v Leutschachu pouze 37 deštivých dnů (v roce 2020 to bylo 52 a 48 v roce 2019). Jen 20 % veškerého času bylo pozorováno ovlhčení listů, což je výrazně méně než v předchozích vegetačních letech 2020, 2019 a 2018, kdy to bylo v každém z nich cca 25 %. Vysvětluje to i relativně nízký tlak infekce černé hniloby v uplynulé sezóně.

Všechny PIWI odrůdy byly ošetřovány proti houbovým chorobám se stejnou frekvencí a intenzitou (sírou a mědí). Vzhledem k postupně sílícímu výskytu černé hniloby (Guignardia bidwellii), byl v minulých letech uplatňován přísnější režim ochrany rostlin od fáze 5 listů. Od fáze 5 listů do sklizně bylo provedeno pět ošetření v intervalech 7 až 12 dnů. Ve čtvrtém ošetření (18. června) byl přidán insekticid proti křísku révovému (povinné ošetření). Vzhledem k rostoucímu tlaku padlí

révy bylo 10. srpna provedeno další mostatné ošetření sírou.

PIWI INTERNATIONAL/WOLFGANG RENNER/16. 12. 2021/JS (KRÁCENO)

Z tiskové zprávy: V Machově nadaci (Itálie) se konal vědecký seminář a slavnostní předání cen první národní přehlídky vín získaných z odrůd odolných vůči houbovým chorobám

San Michele, 2. 12. 2021 Akce se konala za přítomnosti asi stovky účastníků, včetně vinařství přihlášených do soutěže a zástupců národního a regionálního vinařského světa, a v přímém přenosu s asi 150 připojenými osobami. Akci zahájili prezident FEM (Nadace Edmunda Macha) Mirco Maria Franco Cattani, radní provincie pro zemědělství Giulia Zanotelliová, prezident Konsorcia pro inovace révy vinné Enrico Giovannini a prezident PIWI International Alexander Morandel.

Na semináři, který moderoval profesor Mario Pezzotti, ředitel Centra pro výzkum a inovace, vystoupili tři významní odborníci: profesor Luigi Moio, prezident Mezinárodní organizace pro révu a víno, Attilio Scienza, profesor na Milánské univerzitě, a Fulvio Mattivi, profesor na univerzitě v Trentu. Na závěr byly údaje ze soutěže ilustrovány

udělením vítězných vinařství: 18 cen a 13 čestných uznání. Následovala ochutnávka zúčastněných vín. Této první národní akce se zúčastnilo celkem 56 firem s 95 víny, která 18. listopadu pečlivě hodnotila porota složená z kvalifikovaných odborníků. Třicet komisařů udělilo hodnocení, ale také popisné parametry vínům přítomným v každé z pěti kategorií.

Cílem akce, kterou podpořilo Konsorcium pro inovace ve vinohradnictví a vinařství a Mezinárodní sdružení PIWI, bylo podpořit povědomí o nových odrůdách prostřednictvím srovnání vín vyrobených z nejméně 95 % z hroznů odrůdy PIWI (PilzWiderstandsfähig).

Radní Giulia Zanotelliová vysvětlila, že dnešní den je důležitým okamžikem, který je výsledkem práce FEM, ale také aktérů z trentinského vinařského světa. „Mluvíme o odolných hroznech a vínech: to jsou pojmy, které jsou součástí politiky Green Deal a nové SZP. To dokazuje, že Trentino dokázalo předvídat tyto problémy tím, že se zaměřilo na inovace, výzkum a zejména na genetické zlepšování. Tato akce je výchozím bodem a my všichni se musíme zavázat k neustálému výzkumu a vzdělávání, abychom zajistili našemu zemědělství budoucnost.“

Vědecký seminář moderoval profesor Mario Pezzotti, vedoucí výzkumného a inovačního centra, který zdůraznil, jak tato iniciativa posiluje téma udržitelnosti ve vinařství, které již nelze v nejbližší budoucnosti odkládat. Znamená to po- ▶

sunout pěstování révy vinné směrem od dlouhých a nákladných programů křížení k ekologickému přechodu prostřednictvím genetických inovací.

Vědecké příspěvky tří významných řečníků: Prof. Scienza, Mattivi a Moio.

Po úvodních zdravicích následovalo několik vědeckých referátů, z toho dva jsou podle mého názoru pro Itálii poměrně zásadní:

- Prof. Attilio Scienza (univerzita Miláno) vysvětlil, že analogicky k revizi pojmů „lidská rasa“, kterou přinesla moderní antropologie (zejména s přispěním Cavalliho Sforzy, který v 70. letech 20. století navrhl odstranění samotného pojmu rasa), vedou i v ampelografii nové objevy k přehodnocení domnělé „čistoty“ evropské révy ve srovnání s americkou. Nejnovější výzkumy původu rodu *Vitis* naznačují, že výchozím bodem pro rozšíření tohoto rodu byl Nový svět, odkud druhy migrovaly během pozdního eocénu (asi před 40 miliony let) do Eurasie. Z tohoto odlišného úhlu pohledu je možné vyvodit závěr, že neexistuje réva "A", tedy evropská réva, a réva "B", tedy americké druhy; praktický důsledek: konečně je možné použít novou odolnou révu k výrobě vín DOC.

- Prof. Fulvio Mattivi (univerzita Trento) hovořil o hledání tolerantní révy vinné, které sahá přinejmenším do konce 19. století jako řešení fyloxery a řady nových patogenů z Ameriky. S příchodem chemické ochrany však byly tyto směry výzkumu téměř zcela opuštěny. V 60. letech 20. století totiž začala demonizace hybridů odolných vůči patogenům, která byla založena – s dnešním vědomím – na nesmyslných argumentech. Zvýšený tlak a odolnost patogenů vůči pesticidům, rostoucí dopad klimatických změn, a zvýšené povědomí o životním prostředí vedly mnoho výzkumných center k tomu, aby se znovu zaměřila na využití stávající biologické rozmanitosti révy vinné. Dnešní odrůdy jsou výsledkem několika generací zpětného křížení s evropskou révou, čímž se dosáhlo značné genetické blízkosti s *Vitis vinifera*, takže termín „hybrid“ je pro tyto odrůdy již zastaralý. Z některých z těchto odrůd lze vyrábět vína vysoké kvality, a dokonce vynikající. Tento vývoj tedy podporuje vinařství s nízkým dopadem na klima a půdu, ale rozhodně ne na úkor kvality.

Celá tisková zpráva je uvedena v italštině na adrese: <https://www.fmach.it/Comunicazione/Ufficio-stampa/Comunicati-Stampa/1-Rassegna-dei-vini-Piwi-oggi-alla-FEM-focus-scientifico-e-riconoscimenti-alle-cantine-18-premi-e-13-menzioni-d-onore>

a její německý/anglický překlad nově na adrese: <https://piwi-international.de/2021/12/1-piwi-weinbewertung-rahmen-der-fem-san-michele/#more-8013>

ZKRÁCENÍ A PŘEKLAD J. SEDLO

Spotřeba biovína bude i nadále stoupat

V rámci studie agentury Sopexa bylo více než 1 000 dovozců, velkoobchodníků a maloobchodníků a specialistů na online obchod s vínem z USA, Německa, Velké Británie, Japonska, Číny, Belgie, Kanady a Nizozemska dotázáno na jejich hodnocení vývoje trhu a budoucích trendů ve vinařství. Zejména němečtí, kanadští a nizozemští odborníci vidí na svých trzích do budoucna další růst prodeje. Pouze ve Velké Británii se respondenti s pozitivními prognózami drželi zpět kvůli důsledkům brexitu.

Na otázku týkající se prognóz vývoje prodeje v zemích produkujících víno polovina odborníků uvedla, že francouzská a italská vína se budou na jejich trhu vyvíjet pozitivně v každém případě. Téměř 40 % respondentů to tak vidí i u španělských vín. Mezi zkoumanými zeměmi existují velké rozdíly. Například na asijském trhu se stále více prosazují jihoamerická vína. Naopak v Německu obchodníci nadále předpokládají nárůst spotřeby domácích vín. S výjimkou asijského trhu očekává téměř polovina respondentů v příštích dvou letech výrazný nárůst spotřeby biovína. Trh s růžovými víny se také stále zvětšuje. Na druhou stranu trend speciálních regionálních vín roste poněkud méně. V Kanadě a Japonsku bude podle odborníků v budoucnu větší poptávka po oranžových vínech a Pet natu, zatímco v USA budou žádaná především aromatizovaná vína.

Nejen kvůli celosvětové pandemii prodeje v online obchodě stále rostou. Zatímco u většiny respondentů tvoří e-commerce stále méně než 10 % trhu, v Evropě, USA, Kanadě a především ve Spojeném království se jeho podíl v roce 2020 výrazně zvýšil. Pouze online obchod s vínem v Číně a Japonsku vykazuje větší zdrženlivost, a to i přes dob-

ře zavedené společnosti zaměřené na elektronické obchodování. Z hlediska celosvětové image je Francie nejlépe vnímanou zemí původu v obchodě s vínem. Podle poloviny respondentů má celkově pozitivní image, daleko před Itálií a Německem na druhém a třetím místě.

DER WINZER/9. 12. 2021/JS

Klasifikace vinic v Rakousku a PIWI odrůdy

V Rakousku se bude na přelomu ledna a února diskutovat o klasifikaci vinic a PIWI odrůdách. Symposium vinařského odvětví se bude zabývat kromě živě vysílaného webináře na téma „Klasifikace vinic – význam původu pro vinařství“ řadou příspěvků ke dvěma tematickým blokům „Zdroje ve vinařství – jaké výzvy lze zvládnout regionálně?“ a „Budoucnost vinařství? – PIWI odrůdy v praxi“.

Mimo klasifikace tratí se bude hovořit i o dalším rozvoji systému DAC, přehled o mezinárodní situaci v klasifikaci vinic podá burgundský profesor Claude Chapuis. O budoucích možnostech ochrany révy pohovoří Ottmar Baus z Geisenheimu. O PIWI odrůdách bude několik přednášek, zahájí je Wolfgang Renner, předseda PIWI Rakousko, následovat bude prof. Ruth Fleuchaus, prorektorka univerzity v Heilbronnu, která se bude věnovat tématu vnímání PIWI odrůd spotřebiteli v Německu, a pokračovat bude řada dalších rakouských odborníků. Vložné činí 40 €.

DER WINZER/23. 12. 2021/JS

Ledové víno v Porýní-Falci

Vinaři z Porýní-Falce se museli do 15. listopadu rozhodnout, zda chtějí vsadit na počasí: Do tohoto data museli Agrární komoře oznámit plochy, ze kterých chtějí získávat hrozny pro ledové víno. Letos je patrný výrazný nárůst počtu podniků, které uvažují o ledovém vínu: v roce 2019 to bylo 50 podniků, loni 93 a letos 152 podniků, které zaregistrovaly plochy, aby mohly v ideálním případě sklízet hrozny pro výrobu ledového vína, což představuje nárůst o 63 procent. Registrované plochy se zvýšily téměř o 50 procent: Registrováno bylo 107 hektarů – podle údajů Agrární komory jde o nejvyšší registrovanou výměru od roku 2018. V předchozím roce to bylo ▶

72 hektarů. Podle Agrární komory mohou celkově dobré podmínky a úspěšná sklizeň ledového vína v roce 2020 motivovat zemědělské podniky k registraci ještě větší ploše vinic pro ledové víno.

DDW/29. 11. 2021/JS

Spotřebitelé považují víno za udržitelné

Víno je pro spotřebitele přírodním produktem a skleněná lahve jsou považovány za udržitelnější než jiné formy obalů. Vyplývá to ze studie „Vintrac“ společnosti Wine Intelligence, přední světové společnosti pro výzkum spotřeby vína se sídlem ve Velké Británii. V rámci studie bylo dotazováno téměř 18 000 konzumentů vína ve 35 zemích, kde se nakupuje téměř 80 % celosvětového objemu vína, na řadu trendů v nápojovém průmyslu. Díky tomuto vysokému počtu účastníků a širokému rozložení trhů je průzkum považován za reprezentativní pro konzumenty vína na celém světě, uvedla společnost Wine Intelligence. Pokud jde o udržitelnost, podle průzkumu se vnímání během pandemie téměř nezměnilo. Klíčová slova „udržitelné víno“, „víno šetrné k životnímu prostředí“, „veganské víno“ a „CO2 neutrální“ byla pro dotazované spotřebitele podobně důležitá jako v průzkumu z roku 2019. Byl však patrný posun ve spotřebě směrem k větší regionálnosti.

Více než polovina respondentů považuje skleněnou láhev za udržitelnou formu balení vína, zatímco bag-in-box jen asi 35 %. Výsledek je překvapivý vzhledem k tomu, že hráči na trhu s vínem z celého světa opakovaně usilují o nahrazení skleněných lahví lehčími obaly, jako je například obal typu bag-in-box, uvádí Wine Intelligence. Podle jejich údajů by taková změna obalu poškodila udržitelnou image vína. Spotřebitelé si při pohledu na víno ve skleněné lahvi mysleli, že sklo je recyklovatelné, a tudíž udržitelné. Na plechovky od nápojů se nikdo neptal.

Průzkum také ukázal, že největší šanci na zvýšení prodeje v blízké budoucnosti má biovíno. Dynamika směrem k udržitelnosti na světovém spotřebitelském trhu sotva zesílila. Je to především proto, že spotřebitelé si již myslí, že víno je udržitelné. Spotřebitelé si myslí, že víno je zcela přírodní produkt, v představě spotřebitele vymačkáte hrozny, šťávu

přelijete do sudu a později ji nalijete do láhve.

DER WINZER/9. 12. 2021/JS

Ze schůze Zemědělského výboru EP dne 30. 11. 2021 o regulaci rostlin s upraveným genomem

F. Mattina, Odrůdový úřad EU (CPVO): Ve vinařství EU se ročně spotřebuje 60 tisíc tun fungicidů, spotřeba fungicidů v zemědělství EU činí 65 % všech fungicidů v zemědělství celého světa. Univerzita v Udine ve spolupráci s dalšími organizacemi, např. s VCR Rauscedo, vyšlechtila 14 PIWI odrůd.

R. Bock, Max Planck Institut: Mutace probíhají v přírodě přirozeně, ale využitelné jsou jenom zřídka. Pomocí klasické mutagenese (využití chemikálií, radiace) toho lze dosáhnout rovněž. Pak následuje zdlouhavý výběr jedinců vhodných pro novou odrůdu. Trvá to řadu generací rostlin. Při genomové editaci se provádí změna jenom v konkrétním místě genomu. Je to rychlejší, přesnější a levnější, bez rizik. Úplně stejně to provádí příroda, jenom ne tak cíleně; při přírodních mutacích dochází zpravidla ke změnám na více místech genomu najednou. Odrůdy vzniklé genomovou editací nelze odlišit od odrůd vzniklých klasickým křížením, a proto mimo EU tato metoda nepatří mezi techniky GMO.

H. G. Dederer, právní fakulta Univerzity Pasov: GMO je organizmus, který byl změněn nepřírodně. Ve většině zemí Severní a Jižní Ameriky a Austrálie není genomová editace zahrnována do GMO. To je problémem při obchodování v rámci WTO. Editace je přesnější a bezpečnější než náhodné mutace. Proto by měla EU přijmout nový legislativní rámec, který bude posuzovat výsledek, ne způsob dosažení. Toho lze dosáhnout i zapracováním výjimek do současné právní úpravy pro organizmy, které neobsahují cizí DNA, nebo u kterých se objevuje genetická modifikace, která by se mohla objevit buď přirozeně, nebo prostřednictvím konvenčních šlechtitelských technik. Taky je možné konkrétní uvedení technologií, které nepatří mezi GM-techniky.

Některé reakce poslanců:

H. Dorfmann: Je čas to začít legislativně řešit, jinak se nám výzkum přesune mimo EU. Jak budeme řešit dovoz

takových komodit, které pochází z odrůd vzniklých genomovou editací, když je neumíme rozlišit od těch, které vznikly konvenčně?

P. De Castro: Chceme omezit používání chemie v zemědělství a tyto odrůdy nám to nabízí.

U. Müllerová: Je to v souladu se strategií F2F. Důležité je pak i označování, ale tyto potraviny jsou stejně bezpečné jako ostatní.

M. Häusling: O GMO se zde diskutuje už 30 let. Nejsem přesvědčen, že toto je právě to správné. V každém případě se musí zabezpečit správné značení takových produktů.

I. David: Není podstatný způsob dosažení změny, ale výsledek. Tak by měla být zaměřena i legislativa.

V. Vrecionová: Svět nám utíká, je potřeba jednat rychle. Je zde iracionální strach z těchto metod. Zelení zde k tomu zbytečně šíří strach.

C. Aguilarová: Je nejvyšší čas to řešit, potřebujeme se dostat do 21. století, musíme brát v úvahu vědecké poznatky.

M. Šojdrová: Je třeba zapojit vědu, ta spolupracuje s přírodou. Mutagenese není nic jiného než urychlení.

M. Aguilarová: Jak se bude řešit dovoz, když nelze zjistit, jak odrůda vznikla? Editované odrůdy se v EU zakázají pěstovat a jejich produkty se budou dovažet?

A. Christensen: Je nutné rychle reagovat, již dnes probíhá výzkum i našich institucí v zahraničí.

Odpovědi:

B. Fridrichová, Německá národní akademie věd: GMO je v EU zakázána, ale léky z GMO se využívají. Žádám Komisi, aby upravila legislativu GMO se zaměřením na produkty, ne na proces, který k tomu vede.

R. Bock: Je nutné se čelem postavit k novým úkolům a zrychlit proces vývoje nových odrůd. Existují zde noví šlechtitelé, klimatická změna a různé pandemie.

H. G. Dederer: Je třeba urychlit proces deregulace a zabezpečit, aby i zahraniční producenti dodržovali naše předpisy.

Předseda Zemědělského výboru EP N. Lins: Komise i Zemědělský výbor chtějí „šlápnout na plyn“.

Celý záznam jednání v češtině je na adrese: https://multimedia.europarl.europa.eu/cs/committee-on-agriculture-and-rural-development_20211130-1345-COMMITTEE-AGRI_vd

VYBRAL J. SEDLO

AREV: Nové genomické techniky (listopad 2021)

Petice - mezinárodní konference k zastavení patentů na osiva

Žádné patenty na osiva! Zahájila petici za svolání mezinárodní konference, která žádá o účast smluvních států Evropského patentového úřadu na jednání a přijetí účinných opatření proti patentům na konvenční šlechtění rostlin a zvířat.

Německá vládní koalice je v otázce genetického inženýrství rozdělena

Potvrzením zeleného Cema Özdemira ve funkci ministra zemědělství německé vládní koalice se otázka editace genomu dostává do popředí zájmu. Jestliže totiž předchozí ministr byl nakloněn otevření se Evropské komise vstřícnému prostředí ke genetickému inženýrství, volební program Zelených byl výslovně proti. Ostatně slovo "genové inženýrství" se v nové koalici smlouvě neobjevuje. Objevují se pouze prohlášení o větší transparentnosti, riziku a detekčním výzkumu. Jednatel sdružení Potravin bez genového inženýrství (VLOG) komentoval koalici dohodu slovy, že "z ní vyplývá, jak obtížné je a bude formovat kritický postoj SPD a Zelených ke genovému inženýrství do společné linie s progenetickým kurzem FDP. O to důležitější jsou prohlášení o transparentnosti, riziku a detekčním výzkumu".

Německý BUND proti omezování vědeckého výzkumu

Německá organizace na ochranu životního prostředí "BUND" se vyjádřila k novému koalicičnímu vládnímu programu o revizi geneticky modifikovaných rostlin. Dohoda předpokládá otevření se nové vlády vědeckému výzkumu na toto téma, nicméně vedoucí vědecký pracovník BUND, pan Roloff, uvádí, že "stále existují značná rizika spojená s používáním nových postupů genového inženýrství" a že "v souladu s principem předběžné opatrnosti - požadujeme komplexní posouzení rizik a rozšíření hodnocení dopadu technologií na nové metody genového inženýrství".

Objevení klíčového genu pro výnos pšenice

Skupina vědců z John Innes Centre ve studii zveřejněné na stránkách Scientific Reports tvrdí, že našla gen,

kteří je zodpovědný za výnosy pšenice. Profesor Moore, vedoucí vědecký pracovník studie, uvedl, že "naše studie popisuje identifikaci genu ZIP4 a jeho fenotypu, který je zodpovědný za zachování 50 % zrna u pšenice. Nyní se můžeme zaměřit na identifikaci variant tohoto genu s účinky, které poskytují odolnost výnosu tepla vůči klimatickým změnám". Výzkumníci z Moorovy skupiny použili techniku editace genomu CRISPR-Cas9 k vytvoření mutantní rostliny, u níž byl odstraněn gen ZIP4 5B, což vedlo ke ztrátě jeho funkcí (konkrétně k podpoře párování chromozomů a potlačení křížení mezi příbuznými chromozomy), tato mutace přinesla o 50 % méně zrn.

Francouzský UFS podporuje inovace v oblasti odrůd rostlin

Během výroční konference Francouzské asociace pro osiva (UFS) její prezident Claude Tabel prohlásil, že další investice do výzkumu šlechtění odrůd rostlin umožní tomuto odvětví poskytnout důležité odpovědi na výzvy, které přináší zejména změny klimatu, a že příští francouzská vláda by měla podporovat inovace odrůd rostlin, aby bylo možné čelit výzvám potravinové soběstačnosti. Vývoj odolnějších a produktivnějších odrůd by umožnil "kompenzovat ztrátu produktivity, kterou by podle některých obav mohla způsobit strategie EU "F2F" a strategie biologické rozmanitosti, pokračoval Tabel. Podle něj by totiž dostatek odrůd měl být jedním z nástrojů k dosažení vládou stanoveného cíle větší udržitelnosti odvětví do roku 2030.

Kongres USA se otevřel biotechnologickým řešením

Během slyšení v podvýborech pro hospodářská zvířata a zahraniční zemědělství, které se konalo společně s kolegy z podvýboru pro biotechnologie, zahradnictví a výzkum Kongresu USA, se zdálo, že kongresmani jsou otevření zavádění biotechnologických řešení (tj. nových šlechtitelských technik), aby mohli čelit výzvě klimatických změn a rostoucí světové populaci, kterou je třeba uživit. Řečníci poznamenali, že šlechtění rostlin není novinkou, ve skutečnosti se datuje tisíce let zpět, kdy lidé poprvé domestikovali divoké rostliny. Zpráva amerického ministerstva zemědělství o produktivitě zemědělství "nové odrůdy vyvinuté na základě šlechtění rostlin umožňují zemědělcům

produkovat více s použitím menšího množství vstupů".

USA a EU obnovily spojení v oblasti udržitelnosti

Během akce "Transatlantický dialog" představili ministr zemědělství USA Vilsak a komisař Wojciechowski novou platformu spolupráce pro budoucí výměnu znalostí a informací, podporu vzájemného porozumění a důvěry. Vilsak uvedl, že "musíme spolupracovat na obou stranách Atlantiku, abychom strukturovali naše potravinové systémy tak, aby byly dobré pro zemědělce, spotřebitele, venkovské i městské komunity a pro planetu." Zároveň dodal, že "se zároveň musíme chránit před obchodními překážkami a omezeními, která nejsou založena na vědeckých poznatcích a která se mohou snažit diskriminovat určité výrobní postupy". Neopodstatněné obchodní překážky nejenže si vybírají ekonomickou daň, ale také brzdi vývoj nových technologií potřebných k řešení problému výživy rostoucí populace při menší ekologické zátěži".

Záplava spamu ve zpětné vazbě na NGT

U příležitosti otevřené zpětné vazby Evropské komise k možné revizi současné legislativy o šlechtění rostlin a GMO přišly od organizací a občanů tisíce odpovědí (71 000). Mohlo se však jednat o tah skupiny Zelených v Evropském parlamentu, která rozesílala "spam" do kanceláří Komise. Téměř všechny odpovědi a všechny jazyky odrážejí stejné znění, takže skutečné nezávislé příspěvky občanů by zanikly v záplavě stále stejných textů. Tento formát vytvořila estonská komunikační společnost "Fix the Status Quo" a umožnila občanům zaslat Komisi částečně vyplněný formulář "have your saying portail", aniž by se v tomto portálu registrovali.

Tuto akci kritizoval poslanec EPP Thomas Berger a také německý spolkový ministr zemědělství. První z nich obvinil skupinu Zelených, že tuto kampaň financovala z peněz daňových poplatníků, zatímco druhý uvedl, že "je nesmírně iritující, že zvolení poslanci Evropského parlamentu přijímají obchodní model nevládních organizací s cílem sabotovat legislativní proces", "ti, kteří takto jednají, poškozují demokratickou spolupráci a také pověst EU jako celku".

AREV/Aynard s podporou Farm Europe/2. 12. 2021/JS

Argumenty pro úpravu návrhů kompromisních pozměňovacích návrhů k návrhu zprávy o posílení Evropy v boji proti rakovině

O číslech týkajících se rakoviny: Podle nejnovějších údajů Světové zdravotnické organizace (WHO) bylo v roce 2018 v evropském regionu (včetně zemí mimo EU, jako je Rusko, Ázerbájdžán, Izrael, Tádžikistán, Turecko a Uzbekistán) 4,3 % případů rakoviny způsobeno alkoholem. Z celkového počtu přibližně 180 000 případů bylo téměř 70 000 případů u žen a více než 110 000 případů u mužů).

O rakovině a celkovém zdravotním riziku: Alkoholické nápoje nejsou jediným rizikovým faktorem, protože rakovina je multifaktoriální onemocnění a riziko jejího vzniku nelze posuzovat izolovaně. Podle Asociace pro výzkum rakoviny (AACR) se na vzniku 30 % případů rakoviny podílí kouření, na 29 % obezita a na dalších 15 % infekce. Podle téhož výzkumu se zneužívání alkoholu podílí na 3 % případů rakoviny.

Tvrzení, že "případy rakoviny lze přičíst konzumaci alkoholu", je nepřesné a neodpovídá studiím a zprávám WHO. Škodlivé konzumaci alkoholu lze přičíst 4,3 % všech případů rakoviny v Evropě (včetně zemí mimo EU).

Podle nejnovější studie WHO "veškeré aspekty pití alkoholu mají vliv na zdravotní důsledky, a to: objem vypitého alkoholu v průběhu času, způsob pití, zejména pití do opilosti, kontext pití a kvalita alkoholického nápoje nebo jeho kontaminace toxickými látkami, jako je metanol."

Tvrzení "neexistuje bezpečná hladina" konzumace alkoholu představuje velmi zjednodušenou prezentaci toho, co prokazuje solidní vědecký výzkum. Z hlediska prevence rakoviny je značně neinstruktivní, protože by mohlo zprostředkovat poselství, že pití a způsob stravování nehrají žádnou roli a že není rozdíl mezi mírnou a nadměrnou konzumací alkoholu (konkrétně že ke vzniku rakoviny stačí doušek vína nebo koňaku apod.). Podle Mezinárodní agentury pro výzkum rakoviny (IARC), bylo právě nadměrné a rizikové pití alkoholu příčinou 92 % případů rakoviny způsobených alkoholem v roce 2020. Z výše uvedených zjištění IARC a WHO vyplývá, že je třeba řešit škodlivé užívání alkoholu, a nikoli konzumaci alkoholu jako takovou.

Mírná konzumace vína v rámci zdravé stravy, např. středomořské diety, může být slučitelná se zdravým životním stylem. Vědecké důkazy ukazují, že umírnění konzumenti vína mají nižší riziko onemocnění/úmrtní na kardiovaskulární a několik dalších chorob, včetně rakoviny, ve srovnání s abstinenty nebo těmi, kteří pijí hodně. Proto by se opatření a kroky měly zaměřit na řešení škodlivé konzumace alkoholu, nikoliv na konzumaci alkoholu jako takovou.

Průmysl alkoholických nápojů se aktivně zapojuje do úsilí zaměřeného na snížení škodlivého užívání alkoholu prostřednictvím společných programů. Jedním z takových příkladů je Víno s mírou – program společenské odpovědnosti, který v roce 2008 zahájilo evropské vinařské odvětví s cílem prokázat společenskou odpovědnost. Podobné programy byly vyvinuty i v odvětví lihovin.

O zdravotních varováních: Cílem zdravotních varování by mělo být informovat spotřebitele o důležitosti zodpovědné konzumace a rizicích nadměrné konzumace a zneužívání alkoholu, nikoliv stigmatizovat výrobky. Přesto by bylo mnohem účinnější a efektivnější, kdyby se místo označování evropských vín a lihovin, které má vyvolat strach a odradit stávající a/nebo potenciální spotřebitele, usilovalo o informování a vzdělávání prostřednictvím sdělení.

V oblasti informovanosti: Aby se zvýšila účinnost a odstranily se základní příčiny nadměrné škodlivé konzumace alkoholu, musí být veškeré osvětové kampaně doprovázeny vhodnými vzdělávacími kampaněmi. Například o tom, že alkohol by se měl konzumovat s mírou a v doprovodu jídla.

Ohledně zdanění: Zdá se, že zdanění není účinným nástrojem pro řešení škodlivého užívání alkoholu. Je to způsobeno tím, že silní pijáci jsou často bohatší, a tudíž méně reagují na ceny. Naopak zvyšování cen alkoholu prostřednictvím spotřební daně pouze postihuje naprostou většinu spotřebitelů, kteří pijí s mírou. Nejdůležitější je, že nadměrné zdanění podporuje nelegální trh, protože nejenže zvyšuje nelegální obchod a vede ke ztrátě státních příjmů, ale také způsobuje negativní zdravotní dopady plynoucí z nezaznamenané spotřeby nebo přechodu na škodlivé alternativní látky. V konečném důsledku hrozí, že zvýšení daní způsobí nadměrnou a neudržitelnou byrokratickou zátěž pro malé a střední výrobce.

Závěrem je třeba připomenout, že vinařství a výroba lihovin hrají zásadní roli při udržení pracovních míst a zajištění hospodářské, sociální a environmentální udržitelnosti venkovských oblastí, kde jsou alternativy omezené. Mnoho obcí existuje pouze díky vinařství a výrobě lihovin. Odhaduje se, že jen celý hospodářský cyklus výroby a prodeje vína vytváří 3 miliony přímých pracovních míst na plný úvazek, což pomáhá udržet obyvatelstvo ve venkovských oblastech a zabránit jejich vyvlastňování.

O cenové politice a marketingových nástrojích: Pozitivní cenové politiky jsou velmi zajímavým nástrojem pro podporu a usnadnění spotřeby určitého produktu. Dobrým příkladem může být program EU "Ovoce a mléko do škol", v jehož rámci struktura spolufinancování umožňuje milionům dětí v EU konzumovat zdravé a kvalitní ovoce a mléko. Naopak negativní cenové politiky mohou mít nezamýšlené kontraproduktivní účinky. Například vysoký daňový tlak na sladké nápoje a alkohol zvýhodnil nelegální trh a podpořil pašování těchto výrobků. Proto by podpora výrobků, které by se měly více konzumovat, byla účinnějším opatřením než odrazování od poptávky po konkrétních výrobcích, protože zvláštní míra elasticity určitých výrobků by mohla vést k nezamýšleným účinkům.

Kontrola uvádění na trh není jediným nástrojem. To, co je z dlouhodobého hlediska nezbytné a účinné, je vzdělávání spotřebitelů, aby si vypěstovali správné stravovací návyky. Větší důraz by proto měl být kladen na informační a vzdělávací kampaně než na omezení reklamy.

O středomořské dietě: Světová zdravotnická organizace považuje středomořskou dietu za jednu z nejzdravějších diet na světě, přičemž zdůrazňuje, že je díky svým účinkům na prevenci nemocí přímo spojena s nižší úmrtností. Středomořská strava se vyznačuje vyváženým příjmem různých kategorií potravin, zejména čerstvého ovoce a zeleniny, luštěnin a obilovin, ryb atd., a je spojována s dobrým zdravotním stavem. Důležitou součástí této stravy je umírněná konzumace alkoholických nápojů, zejména vína. Zdá se, že umírněné pití alkoholu při jídle – jako součást vyvážené stravy a ve spojení s dalšími faktory zdravého životního stylu – nezvyšuje riziko vzniku rakoviny.

COPA-COGECA/7. 12. 2021/JS

Zvýšení spotřební daně na alkoholické nápoje na Ukrajině

10.12.2021 – Podle návrhu zákona 5600 se na Ukrajině od ledna 2022 zvýší náklady na většinu alkoholických nápojů. Návrh zákona zavádí nová pravidla pro výpočet spotřební daně z piva, která budou nově založena na množství lihu v nápoji. U dalších druhů alkoholu se spotřební daň zvyšuje o 5 %.

ZDROJ: MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČR, AUTOR: YEGOR RESHETNYK, MÍSTNÍ ZÁSTUPCE PRO ZEMĚDĚLSTVÍ NA UKRAJINĚ, E-MAIL: CZ.UKREXPORT@META.UA (KRÁCENO)

Většina rostlinných alternativ masných výrobků v Británii přesahuje doporučený obsah soli v potravinách

Zástupci organizace zaměřené na zdraví spotřebitelů Action on Salt provedli studii soustředící se na obsah soli v rostlinných alternativách masných výrobků ve Velké Británii. Z výsledků studie vyplývá, že ačkoli mají rostlinné alternativy průměrně méně kalorií a více vlákniny než masné výrobky, až 75 % rostlinných alternativ ve Velké Británii překračuje doporučený obsah soli v potravinách.

ZPRAVODAJ PK ČR 48/2021

Izraelci si tisknou steaky. Alternativní výrobu chválí nejen ekologové

Kousky masa z 3D tiskárny se stávají realitou díky izraelské společnosti MeaTech. V dohledné době, týdnech či pár měsících, se chystá vytisknout 100gramový kus hovězího. Místo skotu bioreaktory. V nich zhruba měsíc při teplotě 37 stupňů Celsia roste hovězí – a to díky množení kmenových buněk za podpory biologických roztoků s minerály a hormony, které se nacházejí v samotném zvířeti. Ve výsledku žádný rozdíl v chuti, tvaru či nutriční hodnotě, ale jen v tom, že při takovéto produkci jednoho kilogramu hovězího se ušetří 13 500 litrů vody, 11 kilogramů emisí CO₂ a skoro 158 metrů čtverečních zemědělské půdy. A navíc, v tomto mase nejsou žádná antibiotika, bakterie či cizopasnici.

Tedy, toto je realita na pultech obchodů za deset či 15 let. Zatím je umě-

lé maso jen v laboratořích. V izraelské společnosti MeaTech právě zkoušejí, které buňky a jaký roztok jsou nejvhodnější pro velkovýrobu. Na světě je asi 18 firem, které se o umělé maso pokouší. Hned několik jich je v Izraeli. Má to logiku: pět procent Izraelců jsou vegani, čtyři procenta vegetariáni a osm procent lidí, kteří maso jedí spíše výjimečně. Rostlinné alternativy k mléku, sýrům anebo masu jsou tu v běžném sortimentu obchodů. Zatím jde často o náhražky masa na bázi rostlinných bílkovin a olejů. Vegetariáni si je pochvalují, ovšem „masožravci“ se často ošklibají. Zkrátka jim náhražky nechutnají.

Cílem je uměle vyprodukované maso, které bude k nerozeznání od steaku z poraženého skotu. „Vždycky to maso budeme muset dobarvit, používáme červenou řepu, protože v umělém mase není krev,“ dodává Simon Fried. „Hlavní problém je, že umělé maso je stále velmi drahé,“ říká obchodní ředitel v MeaTech. Dnes by podle něj hamburger z umělého masa vyšel na 100 až 200 amerických dolarů. Cena se snižuje, před deseti lety to byly tisíce, ale přesto – stále to kvůli ceně není pro většinu lidí alternativa ke skutečnému masu. „Velmi drahé jsou roztoky pro pěstování masa,“ vysvětluje. Farmaceuti sice dnes umí hormony, které tělo produkuje: testosteron, kortizol... ale jedná se o malé množství ve srovnání s tím, kolik toho bude třeba ve velkých bioreaktorech.

Ač ekologové vidí v umělém mase především záchranu planety, snížení emisí CO₂ a dalších skleníkových plynů, které skot při svém trávení vytváří, pointa je jinde. Z bioreaktorů kmenové buňky totiž míří do kontejnerů – diferenciálů, kde se jim během týdne dají vlastnosti. Z některých se stane libová svalovina, z jiných tuk. „Nevzniká tak žádný opad jako zuby anebo kůže,“ vysvětluje obchodní ředitel MeaTech. „Můžete lépe reagovat na poptávku trhu“. Mnoho zemí díky této technologii může získat potravinovou nezávislost. Například Blízký východ hovězí maso dováží. A je tu ještě jedna výhoda: třeba labužnický oceňovaný pochoutku foie gras, při které se týrají husy a kachny překrmováním, už si všichni budou moci dát i bez výčitek svědomí. Zrovna tato specialita je pro výrobce umělého masa mnohem snazší úkol než 300gramový steak.

ZDROJ: WWW.IDNES.CZ, AUTOR: DAGMAR LANGOVÁ, 30. 11. 2021 (KRÁCENO)

Meziroční nárůst prodeje zemědělské techniky v USA

Americké Sdružení výrobců techniky (AEM) nedávno publikovalo meziroční srovnání prodeje zemědělských traktorů a kombajnů. Tyto prodeje nadále rostou, a to i nad relativně vysoké tempo stanovené v minulém roce. Celkový prodej zemědělských traktorů v USA se letos v říjnu oproti roku 2020 zvýšil o 5 % na 29 719 ks a ve stejném měsíci vyskočily prodeje samojízdných kombajnů dokonce o 73 % na 963 ks, což je u sklízecích mlátiček již čtvrtý měsíc v řadě s růstem o 20 % a více.

Těchto čísel se podařilo dosáhnout i přes reálné problémy v dodavatelských řetězcích a v minulosti zavedená covidová opatření. Na druhou stranu je vidět, že američtí farmáři jsou ochotni investovat do nové techniky a pandemie covid-19 či problémy v mezinárodním obchodu se zemědělskými komoditami nepřinesly škrt v investicích. To je dobrou zprávou i pro české výrobce a vývozce zemědělské techniky, kteří své aktivity na americkém trhu vyvíjí. Nejen pro ně, ale i pro případné nové exportéry je v případě zájmu zemědělský diplomat v USA připraven uspořádat další expozice na místních veletrzích zemědělské techniky či jinak pomoci v průniku na trh.

WWW.AKCR.CZ, 3. 12. 2021

SRBSKO na dva měsíce zmrazilo ceny základních potravin

Vláda Srbska na svém zasedání dne 30. listopadu přijala usnesení a vydala nařízení o zmrazení cen u základních potravin, jako jsou krystalový cukr, polohrubá mouka, jedlý slunečnicový olej, vepřové maso (kýta) a UHT mléko s 2,8 % mléčného tuku na 60 dní. Ceny těchto výrobků nesmí překročit hranici cen z 15. listopadu tohoto roku. Usnesení bylo přijato za účelem zabránění cenovým výkyvům na trhu a zmrazení cen základních potravin může být, podle potřeby, znovu prodlouženo i po vypršení lhůty 60 dní. V Srbsku v posledních týdnech výrazně rostly ceny zmíněných potravin a vláda se obávala, aby se trvalý růst cen těchto potravin nepřenesl na ceny dalších potravin. Usnesení by zatím nemělo mít výrazné dopady na české firmy, které dodávají na srbský ▶

trh, protože potraviny, na které se vztahuje, si Srbsko většinou vyrábí samo.

SRBSKO – společnost Login EKO rozvíjí výrobu organické výroby

Jak oznámil portál „e-Kapija“, společnost Login EKO nakoupila v Srbsku v oblasti Vojvodina již kolem 4 000 hektarů půdy pro organickou výrobu potravin. Majitelem společnosti je Slovinec Samo Login, tvůrce videohry „Talking Tom“, kterou před časem prodal společnosti Outfit 7 za 1 miliardu amerických dolarů. Tyto prostředky nyní investuje v Srbsku do rozvoje organické výroby, protože Srbsko má kvalitní půdu nezatíženou rezidui pesticidů a hnojiv a výhodné klimatické podmínky. V Srbsku se tak postupně otevírá nový trh pro produkci organické výroby, kde se časem mohou uplatnit i české technologie zaměřené na tuto oblast. Srbsko také stále láká zahraniční investory do oblasti zpracovatelského průmyslu v agrární a potravinářské oblasti. I to by mohla být příležitost pro české firmy, které hledají cestu, jak rozšířit výrobu a získat nové trhy.

**VLADIMÍR VÁŇA, ZEMĚDĚLSKÝ DIPLOMAT,
VELVYSLANECTVÍ ČR V BĚLEHRADĚ,
E-MAIL: VLADIMIR_VANA@MZV.CZ**

Energetická infrastruktura: Poslanci Evropského parlamentu dosáhli dohody s Radou

15. 12. 2021 Politika v oblasti energetické infrastruktury pomůže dosáhnout cílů klimatické neutrality, fondy

by měly podporovat vodík, zachycování a ukládání uhlíku, náklady na projekty by neměly zvyšovat účty za energii pro spotřebitele. Poslanci Evropského parlamentu a slovinské předsednictví Rady se ve středu neformálně dohodli na aktualizovaných pravidlech pro výběr energetických projektů, které získají podporu EU.

Návrh právního předpisu stanoví kritéria a metodiku pro výběr energetických projektů společného zájmu, jako jsou vysokonapěťová přenosová vedení, plynovody, zařízení na skladování energie nebo inteligentní sítě, které by mohly využít zrychlených správních postupů a získat finanční prostředky EU. Cílem je sladit stávající nařízení s cíli Unie v oblasti zelené energetiky.

Posílení vodíku, postupné vyřazení zemního plynu

Během jednání poslanci podpořili zahrnutí financování rozvoje vodíkové infrastruktury a také zachycování a ukládání uhlíku. Způsobilé projekty by měly rovněž podpořit integraci trhu a zvýšit bezpečnost dodávek, uvádí se ve schváleném textu. Vybrané projekty budou muset pomoci zemím EU odklonit se od pevných fosilních paliv, jako je uhlí, hnědé uhlí, rašelina a břidlice. Bude zajištěno financování projektů, které v přechodném období znovu využijí stávající infrastrukturu zemního plynu pro přepravu nebo skladování vodíku. Tyto projekty budou mít nárok na finanční pomoc EU do 31. prosince 2027.

Poslanci EP rovněž podpoří větší zapojení zúčastněných stran do procesu plánování přeshraniční infrastruktury a výběru projektů společného zá-

jmu a širší zastoupení různých odvětví v rámci konzultací. Prosazovali také posílení projektů v oblasti obnovitelných zdrojů energie na moři a usnadnění jejich integrace do sítí EU s cílem dosáhnout cílů EU v oblasti klimatické neutrality a cíle 300 GW.

Ukončení energetické izolace Kypru a Malty

Projekty založené na zemním plynu již nebudou způsobilé pro financování ze strany EU. Dočasná výjimka však Kypru a Maltě umožní, aby za přísných podmínek financovaly po jednom projektu na vodíkový plyn s cílem připojit je k síti EU.

Spotřebitelé by neměli být postihováni

Poslanci znovu zdůraznili, že způsobilé projekty musí být v souladu se zásadou „energetická účinnost na prvním místě“, která stanoví, že úspory energie jsou nejjednodušším způsobem, jak ušetřit peníze spotřebitelů a snížit emise skleníkových plynů. Náklady na projekty budou muset zajistit, aby spotřebitelé nebyli neúměrně zatíženi, zejména pokud by to mohlo vést k energetické chudobě.

A konečně, právní předpisy nebudou mít vliv na právo země určovat, jak bude využívat své energetické zdroje, a definovat svůj vlastní energetický mix.

Neformální dohodu nyní bude muset formálně schválit Parlament a Rada, aby vstoupila v platnost. Výbor pro průmysl, výzkum a energetiku bude o textu hlasovat 26. ledna 2022.

**TISKOVÁ ZPRÁVA EP/16. 12. 2021/JS
(KRÁCENO)**